

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht - Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De vergeving der zonden.

Matth. 6 : 14-18.

De vergeving der zonden is voor het innerlijke en geestelijke leven van grote betekenis. Daar het onafscheidelijk verbonden is aan een gezond geestelijk leven, dat het licht van Gods vriendelijk aangezicht niet kan missen, om te volharden in het geloof dat de wereld overwint.

De Vader van alle barmhartigheid heeft de Zoon Zijner liefde daartoe gegeven. En de Zone Gods heeft met Zijn gezegende offerande tot in de vloekdood des kruises, het offer van vergevende liefde tot volkomenheid gebracht, opdat in het geloof door de dierbare werkingen van Zijn Geest, de kracht ontvangen zou worden in het hart. Opdat als kind des Heeren het licht van het vriendelijk aangezicht des Vaders, daarin aanschouwd zou worden. En dat geeft het hart levenskracht en moed, om blijmoedig werkzaam te mogen zijn in de dingen van Gods Koninkrijk.

Maar daarin wordt tegenstand ontmoet. „En ook allen die godzalig willen leven in Christus, die zullen vervolgd worden.” Wat voor hen dan is een beproeving des geloofs, waarin men alleen door de kracht des Heeren kan staande blijven, om er in te mogen volharden. Gedachtig aan Zijn woord: „Wreekt uzelve niet beminden, maar geeft de toorn plaats, want daar is geschreven: Mij komt wrake toe, Ik zal het vergelden.” En dan wordt er nog aan toegevoegd: „Indien dan uw vijand hongert zo spijzigt hem, indien hem dorst zo geef hem te drinken, want dat doende zult ge kolen vuurs op zijn hoofd hopen.” Om zo niet door het kwade overwonnen te worden, doch het kwade te overwinnen door het goede.

Maar is die zelfverloochening door Gods Geest niet in ons hart, dan worden we door het kwade overwonnen, wat verbittering werkt, waarin wij door de Heere Jezus veroordeeld worden. Terwijl het best kan zijn, dat die tegenstanders dat niet opzettelijk doch in onwetendheid gedaan hebben. En in dat verband bad de Heere Jezus: „Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.” Zodat het mogelijk is in de kracht van Zijn genade in Zijn voetstappen te gaan. Maar kunt u het uw tegenstanders niet vergeven, dan laat u hen los en dat verzwakt uw ijver in het strijden voor de naam en zaak des Heeren. Waarin wij dan door de Heere veroordeeld worden. Want wanneer wij hen dat kwaad vergeven, dan zal de Vader het ook u vergeven, opdat u in die vergevende liefde er door gesterkt zou worden in het ijveren voor Zijn naam en zaak. Maar kwam uw hart er niet door in verzet, zo zoudt ge u niet beschuldigd hebben tegenover de Heere, in het kwaad dat u werd aangedaan, dan zou het u om Zijn naam en zaak tot sterkte geweest zijn. Van de apostelen lezen we, terwijl zij gegeseld waren, gingen zij heen: „verblijd zijnde dat zij waardig geacht waren om Zijns naams wil smaadheid te lijden.” En dit neemt de Heere Jezus hoogst ernstig, terwijl Hij er aan toevoegt: „Maar indien gij de mensen hun misdaden niet vergeeft, zo zal ook uw Vader uw misdaden niet vergeven.”

„En wanneer gij gaat vasten, omdat er een onverzoende schuld op uw consciëntie ligt, dan moet u dat niet doen met een droevig gezicht, gelijk de geveinsden, want zij mismaken hun aangezichten, opdat zij van

de mensen mogen gezien worden als zij vasten. Voorwaar Ik zeg u, dat zij hun loon weg hebben.”

Het is wel goed dat u vast met droefheid over de onverzoende schuld, daar het licht van Gods vriendelijk aangezicht door u niet aanschouwd kan worden. Maar als u dat doet vanwege het martelaarschap, dat u niet kunt verdragen, dan is uw loon, dat verbonden is aan het ware martelaarschap, daar het met blijdschap aanvaard kan worden, door u weggenomen.

Daar is verdrukking verbonden aan het ingaan in het Koninkrijk der hemelen, en dat wel van meet af. En wanneer de wortel van het Goddelijk genadewerk in ons gemist wordt, dan worden wij als verdrukking of vervolging komt om des Woords wil, terstond geërgerd. Want dat doet de mens terugvallen in zelfbeklag, men heeft zichzelf niet over voor de naam en zaak des Heeren. Terwijl de Schrift ons zegt: „Laat ons afleggen alle last en de zonde, die ons lichtelijk omringt.” En dat: „Ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus Christus, Dewelke om de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht en is gezeten aan de rechterhand des troons van God.”

En dat is de onuitputtelijke bron van vreugde, die ook in beginsel al gesmaakt mag worden in de verdrukking, waarvan de Heere Jezus heeft gesproken. Want dat is aan de zaak verbonden en die bij het komen tot de onberouwelijke keus aanvaard mocht worden. En dan wordt het ons in het Woord des Geestes betuigd: „Want onze zeer lichte verdrukking, die zeer haast voorbij gaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht van heerlijkheid.”

Maar is ons hart niet aan Hem verbonden en ons oog niet op Hem gevestigd, dan zinken we in, door onszelf voor Zijn naam en zaak niet over te hebben, om tegen alles in te mogen volharden. En dit moet ons duidelijk zijn, om het vermanend woord van de Heere Jezus ter harte te nemen: „Maar indien gij de mensen hun misdaden niet vergeeft, zal ook uw Vader uw misdaden niet vergeven.” Want ook onze misdaden zijn krenkend voor Zijn liefde, die Hij ons in het schenken van de Zoon Zijner liefde kwam te openbaren. En krenkend voor de liefde van de Heere Jezus, Die uit liefde afdaalde in de staat van Zijn vernedering en alles wat daaraan verbonden was, tot ons behoud op Zich nam. En de Vader kan onze misdaden alleen vergeven in de Zoon Zijner liefde, door Hem daarin bidden- de te volgen. Laten we dan in het schuldbesef, door de Heere Jezus daarin niet te verstaan, om Hem te waarderen, ons terug trekken in de stilte der eenzaamheid en vasten, door ons van alles te onthouden, wat ons daarin schadelijk is. Opdat het van de mensen niet gezien worde als gij vast, maar van uw Vader Die in het verborgen ziet.” Maar zalft uw hoofd en wast uw aangezicht, opdat daaruit moge blijken in het geloof, dat de vergevende liefde des Vaders u dierbaar is. Want Hij kan de smaadheid, die de Zoon Zijner liefde wordt aangedaan, door onttrekking aan de verdrukking, die verbonden is aan het belijden van Hem, niet verdragen. Want de Heere Jezus heeft in alles de verheerlijking van Zijn God en Vader ten doel.

Wij moeten daartoe in het verborgen zijn en dat is met de Heere alleen zijn. Om die zonde van nalatigheid, door niet in het openbaar voor Zijn naam en zaak uit te komen, voor

Van de administratie

Wie kan mij helpen aan het juiste adres van W. Kattestaart, Lijnbaanstraat 8, Middelharnis ? Volgens PTT vertrokken. Bijvoorbaat mijn dank. Alle abonnees die de 14de jaarg. (1979) nog niet hadden betaald hebben thans een herinneringskaart ontvangen. Bij deze een vriendelijk verzoek, stel de betaling niet langer uit, maar gireer per omgaande. Zij die reeds gehoor gaven aan de herinnering, onze dank. Slechts een 3 tal nieuwe abonnees konden wij noteren, waartegenover staat, dat een 6 tal abonnees zijn overleden.

Wie verrast ons met de opgaaf van een nieuwe abonnee ? Een 2 tal giften in dank ontvangen, f 10,— van P.J.v.R te D. en f 15,— van C. de G. te C. Aan overbetalingen ontvangen f 139,50. Voor deze gaven onze dank, en bij de voortduur aanbevolen.

Adm. Bewaar het Pand. Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn. Giro: 704350.

v.d.L.

Zijn aangezicht belijden en bewenen. En laat ons daar niet overheen werken met wat goede voornemens en beloften van beterschap, want dat doende komen wij alleen te staan en is het niet mogelijk de verdrukking van ganser harte te aanvaarden in het geloof, dat door de liefde werkt.

Want door de vergevende liefde des Vaders, die Hij wil en kan schenken aan het boetvaardige hart, kan de verborgenheid der godzaligheid beleefd worden. Daar dat bestaat in de verborgen omgang met de Vader in de liefde die door Hem is geopenbaard in het schenken van de Zoon Zijner liefde. En is uw oog door Gods Geest daarop gevestigd, daar Hij gezalfd is door de Geest des Vaders, dan smaakt u daarin Zijn vergevende liefde. Wat het hart kracht en sterkte geeft om voor de verdrukking, die verbonden is aan het belijden van Zijn naam, met blijmoedigheid des harten uit te komen. „En uw Vader Die in het verborgen ziet zal het u in het openbaar vergelden.” Zodat het ons door Hem betuigd wordt: „Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijn engelen en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen.” En zo worden wij door het spreken van de Heere, vanuit de diepte der vernedering, geleid tot de heerlijkheid des Vaders, Die Hem geschonken heeft, opdat wij Hem recht zouden leren kennen, om Hem te volgen en door Hem geleid te mogen worden tot de Vader, daar wij ons door onze moedwillige ongehoorzaamheid uit Zijn liefde kwamen te zondigen. Opdat ons hart aan Christus zou verbonden worden, door de trekkende liefde des Vaders en de werkende liefde van de Heilige Geest. Want in dat geestelijke kennen des geloofs is de kracht van het geloof, om voor de naam en zaak des Heeren uit te komen, al is er nog zoveel haat en smaad aan verbonden en Hij zegt: „maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen.”

Soest

R. Kok.

Ds. R. Kok Sr.

Al enkele maanden geleden heeft men in de krant en elders kunnen lezen, dat Ds. Kok voornemens was met emeritaat te gaan. We hebben daar in ons blad niet over geschreven, omdat we er aandacht aan wilden schenken als het zo ver was. Er kon nog zoveel gebeuren.

Inmiddels heeft de classis Amersfoort in haar vergadering van woensdag 10 oktober j.l. de emeritaats-aanvraag behandeld. Ds.M.Vlietstra was voorzitter van die vergadering. De

opening daarvan stond helemaal in het teken van het emeritaat van Ds. Kok. Dat kwam uit in het gebed, in de psalmen, die gezongen werden, in het Schriftgedeelte dat gelezen werd, in de openingswoorden, die gesproken werden.

Met de predikanten Nieuwenhuijze en Van Vuuren waren we bij deze plechtigheid tegenwoordig en wel als deputaten naar artikel 49 der kerkorde.

De zaak kwam al spoedig na de opening van de vergadering in behandeling. De stukken die daarover handelden werden voorgelezen. De deputaten beraadslaagden even apart en kwamen daarna met het advies om het emeritaat op de meest eervolle wijze te verlenen. De classis besloot daartoe met algemene stemmen.

De voorzitter sprak Ds. Kok op een gevoelige wijze toe. Als oudste deputaat konden we mede namens de andere deputaten daarbij aansluiten. Het deed ons goed in die hoedanigheid iets te mogen zeggen. Ds. Kok sprak daarna zichtbaar bewogen enige woorden ten afscheid. We zongen allen staande Psalm 103: 1, waarna wij deze voor Ds. Kok en de zijnen, voor Nijkerk en voor de kerk in het algemeen zo belangrijke zaak met gebed besloten.

Daarna namen we afscheid. Ds. Kok ging weer naar huis. Het was voor hem een bijzondere dag, waarin beslist werd over zijn terugtreden uit de aktieve dienst. Gedurende 64 jaren heeft Ds. Kok als dienaar des Woords mogen arbeiden, eerst 35 jaren in de Gereformeerde Gemeenten, toen 6 jaren met zijn gemeente te Veenendaal op zichzelf en daarna nog 23 jaren in onze kerken.

De bedoeling was, dat Ds. Kok D.V. op 12 december a.s. in Veenendaal afscheid zou preken. Eerst was daarvoor de Gereformeerde kerk te Nijkerk beschikbaar gesteld, maar dat kon door omstandigheden niet doorgaan. Toen was er gelegenheid om in de Pniël-kerk te Veenendaal de afscheidsdienst te houden. Dat was natuurlijk voor Ds. Kok verheugend, omdat hij zoveel jaren in Veenendaal heeft gestaan. Maar ook dit gaat naar alle waarschijnlijkheid niet door.

Zaterdag bereikte Ds. Kok de leeftijd van 89 jaren. Op eenvoudige wijze is dat in de familiekring herdacht. Volgens afspraak bezochten we Ds. en Mevr. Kok op de maandagmiddag daarna. Er waren geen andere bezoekers. Toen vertelde Ds. Kok, dat hij zich tijdens de classis-vergadering al niet zo goed had gevoeld. Daar had hij gezegd, dat hij vreesde een inzinking te zullen krijgen, iets wat hij ons al maanden geleden verteld had. Hij was na de classis-vergadering een poos helemaal ingezonken geweest. De inzinking was dus eerder gekomen dan hij gedacht had. Hij heeft hieruit zijn conclusies getrokken. Hij ziet het duidelijk voor zich, dat zijn taak ten einde is. Hij heeft zijn kerkeraad tijdig op de hoogte gesteld en gezegd, dat hij niet meer zou preken: Hij heeft er ook van afgezien om een afscheids-preek te houden. Hij hoopt echter in staat te zijn om een preek te schrijven, waarin hij op die wijze afscheid van zijn gemeente neemt.

Ds. en Mevr. Kok luisteren nu samen naar preken, die op de band zijn opgenomen en die hij vroeger zelf heeft gehouden.

We hebben er nooit achter kunnen komen, wanneer zij in het huwelijk waren getreden. Ds. Kok is geen man om jubilea te vieren. Maar toen we die maandagmiddag bij hen waren vertelde mevr. Kok, dat het op 17 september j.l. 60 jaren geleden was, dat ze in het huwelijk waren getreden. In Nijkerk was dat wel bekend. Op de voorafgaande zondag zijn ze samen aan het einde van de avonddienst door de kerkeraad toegesproken en door de gemeente toegezongen.

Hun huwelijk is indertijd kerkelijk bevestigd in een dienst, waarin Ds. J. Overduin voorging, die later nog als emeritus-predikant met zijn laatste gemeente Sliedrecht-Middeldiepstraat tot de Chr. Geref. kerken overging. Deze sprak toen over Ruth 4: 11. Ds. Kok vond daarin aanleiding om de 23e september j.l. in de avonddienst over dezelfde tekst te preken.

Wanneer we eerder van het huwelijks-jubileum op de hoogte waren geweest, zouden we daar tijdig aandacht aan hebben geschonken. We willen Ds. en Mevr. Kok nu alsnog op deze wijze namens het bestuur en de commissie van redactie van Bewaar het Pand en alle lezers van ons blad van harte de nabijheid der Heeren toewensen nu het al

ver in de avond van hun leven is.

Ze hebben samen veel meegemaakt op kerkelijk gebied en ook in hun gezinsleven, maar tot op hoge leeftijd heeft de Heere hen samen gespaard. De Heere geve, dat het ook ten tijde van de avond licht moge zijn.

Ds. Kok heeft ook veel voor ons blad gedaan. Dat willen we dankbaar erkennen. We hebben de verwachting, dat hij nog voor ons blad zal blijven werken zolang hem dat mogelijk is. We hebben nog meditaties van zijn hand in voorraad en we mogen er op hopen, dat er nog wel wat komt.

B.

Van de redactie

Het doet ons goed weer een gift voor de school van Dundas en Hamilton te kunnen verantwoorden en wel een bedrag van f 100,—, gestort op de bankrekening van de school bij de Rabobank te Meerkerk no. 34.13.58.053. Hartelijk dank. De gift is van H. K.

B.

DE DORDTSE LEERREGELS. Les 25.

HOOFDSTUK I - artikel 16.

We lezen:

„Die het levend geloof in Christus of het zeker vertrouwen des harten, de vrede der consciëntie, de betrachting van de kinderlijke gehoorzaamheid, de roem in God door Christus, in zich nog niet krachtiglijk gevoelen en nochtans de middelen gebruiken door welke God beloofd heeft deze dingen in ons te werken, die moeten niet mismoedig worden, wanneer zij van de verwerping horen gewagen, noch zichzelf onder de verworpenen rekenen, maar in het waarnemen der middelen vlijtig voortgaan, naar de tijd van overvloediger genade vurig verlangen en die met eerbiedigheid en ootmoedigheid verwachten.

Veel minder behoren voor deze leer der verwerping verschrikt te worden degenen, die ernstiglijk begeren zich tot God te bekeren, Hem alleen te behagen, en van het lichaam des doods verlost worden, en nochtans in de weg der Godzaligheid en des geloofs zo ver nog niet kunnen komen als zij wel wilden; aangezien de barmhartige God beloofd heeft, dat Hij de rokende vlaswiek niet zal uitblussen en het gekrookte riet niet zal verbreken. Maar deze leer is met recht schrikkelijk voor degenen, die God en Christus de Zaligmaker niet achtende, zichzelf aan de zorgvuldigheden der wereld en aan de wellusten des vleses geheel hebben overgegeven, zolang zij zich niet met ernst tot God bekeren.”

Hier beluisteren we wel sterk de **teerheid** van behandeling bij onze Vaders over het zo diepe en vrijmachtige leerstuk van de Verkiezing en de Verwerping ten opzichte van de bekommerde kerk; van hen, die de verzekerdheid des geloofs nog missen. Zij worden aangemerkt als degenen, die nog niet krachtiglijk gevoelen „het levend geloof in Christus”, „het vertrouwen des harten”, „de vrede der consciëntie”, de betrachting van de kinderlijke gehoorzaamheid” en „de roem in God door Christus”.

Dit zijn: „De blinden en lammen, zwangeren en barenden” uit Jeremia 31 en van wie de profeet zegt, dat zij „zullen komen met geween en die de Heere zal voeren met smekingen, ja, die toe zullen vloeien tot des Heeren goed.” (Jerem. 31 : 8, 9, 12.)

Het zijn de „**kreupelen en verminkten**” uit de gelijkenis van het grote avondmaal, in Lukas 14 vermeld.

En wie worden met deze kreupelen bedoeld? Niët zij, die wel eens zeggen: „Ja, ik mis de zekerheid des geloofs, ik kan niet van zulke grote dingen spreken, maar iedereen krijgt ook niet die zekerheid!”

Dit is niet de taal van de ware bekommerden over hun „staat”. Die staan er terdege naar, om de volle zekerheid van het geloof te kennen. We lazen in ons artikel immers over hen, die „Naar de tijd van overvloediger genade vurig verlangen en die met eerbiedigheid en ootmoedigheid verwachten.” Het zijn zij, die „in het waarnemen der middelen vlijtig voortgaan.”

Welnu: „Die moeten niet mismoedig worden, wanneer zij van de **VERWERPING** horen gewagen, noch zichzelf onder de verworpenen rekenen,” zo schrijft het artikel.

Ja, metterdaad worden zij wel eens mismoedig en rekenen zichzelf vaak onder de

verworpenen, wanneer zij van de leer der verwerping horen of lezen. Dan vergelijken zij zich met bijzonder-begenadigde kinderen des Heeren of dan denken zij wel eens terug aan vroegere tijden, aan de tijd van de „eerste liefde”. O, hoe kon ik, zo zegt zulke een mismoedige in zichzelf, vroeger wel eens bemoedigd en vertroost uit de kerk komen in al mijn bestrijdingen! Hoe mocht ik onder mijn werk wel eens wegsmelten in tranen vanwege de liefde Gods en vanwege het wonder, dat de Heere met zulk een grote zondaar nog te doen wil hebben! En nu? Och, ik bevind me al schuldiger en ellendiger, al onheiliger en ongelukkiger! Hoe kom ik ooit tot God bekeerd?

Welk onderwijs nu geven onze Dordtse vadersen deze kreupele wandelaars op het smalle bergpad om te komen op de berghoogte des geloofs betreffende de rijke troost bij het stuk der verwerping?

Wel, dat onze vadersen hen wijzen op het **gelovig gebruik van de middelen der genade, Gods Woord en met dat Woord werkzaam** te mogen worden, ja, met de vaste **beloften** Gods en vurig verlangen naar „de tijd van overvloediger genade” (de volle verzekerdheid des geloofs) en die „met eerbiedigheid en ootmoedigheid verwachten”, zoals we in ons artikel lezen.

Ja, mocht de waarlijk bekommerde kerk zo meer werkzaam zijn, door meer de weg der middelen te bewandelen om tot die rijke verzekerdheid der verkiezing te komen en dat is: al meer sterven aan alle eigen wegen om tot zekerheid te komen, zoals eerst te willen weten een uitverkorene te zijn of door de Heere de weg vóór te schrijven. Ach, hoe blijft 't dan donker, ja, wordt het al donkerder!

O, luistere men toch meer naar Gods Woord en naar het onderwijs onzer vadersen, op dat Woord zo gegrond. Heilige de Heere dit onderwijs aan de harten van die kreupelen. **Gods beloften** zijn vast en zeker, ja en amen in Christus. Daarom, hoe rijk bemoedigend zegt artikel 16 't: „Aangezien de barmhartige God beloofd heeft, dat Hij de rokende vlaswiek niet zal uitblussen en het gekrookte riet niet zal verbreken.”

Zie, dezulken moeten niet mismoedig zijn, noch verschrikt worden voor het besluit der verwerping!

En wanneer zij nader licht mogen ontvangen over de juiste orde in Gods besluiten ten deze, dat is in de juiste betekenis van het besluit der verwerping, zoals onze vadersen het in artikel 15 stelden, namelijk: „Die, welke God, naar Zijn gans vrij, rechtvaardig, onberispelijk en onveranderlijk welbehagen besloten heeft in hun gemene ellende te laten”, wel, dan wordt het in de weg des geloofs zulk een eeuwig wonder, dat zij belijden: „O Heere, U had rechtvaardig geweest, wanneer U ook mij in die algemene ellende, in die staat der ellende, waarin ik mijzelf heb gestort, voor eeuwig had laten liggen!

Ten slotte: wie moeten wel voor deze leer der verwerping verschrikt worden? Dat zijn zij, die zorgeloos zijn, ja, „God en Christus, de Zaligmaker, niet achten en zichzelf aan de zorgvuldigheden der wereld en aan de wellusten des vleses geheel hebben overgegeven”, zoals we lezen in het slot van artikel 16.

Maar wanneer zij nog niet tot absolute **verharding** zijn gekomen, is het nog mogelijk tot God bekeerd te worden. Want dit ligt **opgesloten in de laatste zin van het artikel**: „Zo lang zij zich niet met ernst tot God bekeren.”

v.L.

E.

De Zonnehuiskalender 1980

De Zonnehuiskalender is één van die kalenders, die ons van jaar tot jaar ter recensie worden aangeboden.

De kunstschilder JOHAN KOLMAN schilderde natuurgetrouwe bloemen tegen een achtergrond, waarvan het seizoen de kleuren bepaalt.

Zodoende bevat deze kalender 6 sfeervolle platen. De baten van deze kalender zijn bestemd voor het werk van de Christelijke Vereniging „Het Zonnehuis”, d.i.: verpleging van langdurig zieken van alle gezindten. Een goed doel dus, dat wij van harte bij u aanbevelen.

De prijs is f 4,50 **exklusief** verzend- en administratiekosten. Als u per giro bestelt, betaalt u **inklusief** kosten f 7,25 per kalender.

Vanwege de kennis, die zijzelf van het bevindelijke leven had, verstond Matilda dadelijk hun taal. Nooit, behalve in het geval van Sukey Harley, was zij met iemand in aanraking geweest, die kennelijk in zulke herhaalde gemeenschap met God wandelden, als die vrienden klaarblijkelijk deden. Ze had in stilte vaak geloofd, dat er veel zulke gevallen onder het volk van God op aarde waren en gebeden, dat Hij haar in aanraking met zulke mensen wilde maken.

Aangaande Frances leren we: „Ze ontving veel geestelijk voordeel van het duidelijke betrouwbare getuigenis, dat door deze goede mensen gegeven werd (aan haar bekend gemaakt door haar broer te Hertford) volgens hetwelk zij in de vreze Gods wandelde. Op deze manier werd zij aangespoord om met verschillende van haar burenen, die de vreze Gods openbaarden, te spreken van de dingen van God.

Deze twee zusters dan namen de houding van Bernard met grote sympathie waar.

In Pulverbach was het anders. We lezen het verslag van Mercy: „Ik herinner me hoe ik me voelde, toen ik de eerste brief van mijn broer Bernard las, die ons meldde de verandering, die er in zijn ziel plaats gevonden had. Mijn vader was ziek, toen die brief kwam en hij gaf hem aan mij om te openen en hem voor mezelf over te lezen. Ik nam hem 's avonds naar mijn kamer en las hem. Het was op 18 december 1833. Ik was bijzonder verontrust over wat mijn broer schreef. Ik dacht, dat hij zeker sommige dwalingen van die tijd ingezogen had. Dat hoofdstuk, dat naar voren brengt, hoe het aan het einde van de wereld zal zijn, dat vele valse profeten en valse christussen zullen opstaan en indien mogelijk zelfs de uitverkorenen zullen verleiden, woog zwaar op mijn gemoed. Ik dacht zeker, dat deze nu al kwamen en daar ik voelde, dat ik geen zekerheid van de waarheid in mijn hart had, raakte mijn ziel in verwarring en angst. Ik dacht, dat het niet mogelijk was, dat ik zou ontkomen, daar ik me bedrogen had, want ik ben helemaal onwetend omtrent wat de waarheid is. Ik viel aan het voeteneinde van mijn bed op mijn knieën neer en zei in grote zieleangst: „O Heere, ik ken Uw waarheid niet, ik ben geheel onkundig, wilt U mij leren ?” Ik voelde op dat moment zeer sterk, dat als ik op menselijke lering zou vertrouwen verloren was.

In mijn wanhoop schreef ik aan mijn broer, in de gedachte, dat hij dwaalde, maar hij antwoordde mij in dezelfde trant als tevoren en al gauw daarna begon mijn zuster Matilda op dezelfde manier aan mij te schrijven en ik wist niet wat ik ervan moest denken. Maar mijn angsten en verborgen verlangens om recht onderwezen te worden duurden niet lang, maar sletten langzaam weg en werden meer en meer opgevolgd door vooroordeel en vijandschap tegen alles wat mijn broer en zuster zeiden, al denk ik, dat een verborgen gevoel, dat zij misschien toch gelijk hadden, mij vaak drukte.

In die tijd was ik overgegeven om vermaak in de wereld te zoeken, meer dan ik gewoonlijk was geweest, en de heimelijke hoop om iets in de godsdienst te bereiken als nog niet gevoeld, die in mijn ziel in leven was gehouden, begon te verminderen. Ik was gewoon tegen mezelf te zeggen: „misschien is er per slot van rekening niet meer te vinden dan wat ik verkregen heb, dus kan ik wel ophouden iets te verwachten. In die tijd verbleef ik een week in Shrewsbury en al deze verzoeken en strikken leidden mij toen vooral op het verkeerde pad. Toen ik weer thuis kwam, hoorde ik, dat een vriendin ons was komen

bezoeken, die door het Irvingianisme beïnvloed was. (Edward Irving, een Schotse Presbyteriaan en vriend van Thomas Carlyle, had een grote naam voor zichzelf in de godsdienst verworven met een gave van welsprekendheid, maar hij had verscheidene ernstige dwalingen, zoals het bereiken van de staat der engelen en de blootstelling van Christus aan de zonde. Hij verloor zichzelf in een moeras van „voorzeggingen” en „vreemde tongen”). Ik hoorde veel van wat hij zei en luisterde er met aandacht naar en had soms de neiging te denken dat het de ware religie was, waar ik zo ernstig naar gezocht had, toen ik zo ernstig verlangde iets innerlijks te beleven van vele passages uit de Schrift, die op mijn gemoed kwamen.

Mercy was zo in deze kritieke tijd geen hulp voor haar broer. Noch zoals het scheen enige van de anderen, die in zijn uitspraak moet worden begrepen: „Nu begon ik ook in alle richtingen bezet te worden door vriendelijke verzoeken van menigeen van mijn vroegere vrienden en mijn relaties, die niet in het minste in mijn gevoelens inkwamen, maar sterk overtuigd waren, dat ik dwaalde. Deze vriendelijke verzoeken veranderden, nadat de maanden verstreken, in verontwaardiging van mijn gemeente, verachting, die zij voor mij hadden en vervreemding van sommige van mijn dierbaarste vrienden en familieleden.”

De moeilijkheid van het uitzicht van Bernard in die tijd wordt zo geschreven: „Ik spande me het meest van alles in, in het preken en de omgang, om te voorkomen, dat mijn hoorders gemakkelijk zouden rusten op een onzeker fundament. Ik begon nu een grote belemmering te voelen op een meer bijzondere en nadrukkelijke manier dan ooit tevoren. Dit was het dat de bijzondere diensten van de Staatskerk, de meeste ervan, het principe insluiten, dat mij in toenemende mate ongezond scheen, namelijk dat zij zich richten tot alle personen, die op gelijke wijze worden aangesproken als zijnde op weg naar de hemel. Toen ik voor het eerst begon te gevoelen, dat ik daardoor in ernstige verlegenheid raakte, werd ik inderdaad buitengewoon beproefd. Ik had niet de wens een Dissenter te worden noch mijzelf zoals het leek in grote moeite te begeven door het prijsgeven van bijna al mijn inkomsten. Bovendien, ik merkte op, dat ik eerst ontwaakt was in de Staatskerk en mijn dienst daar was voor een tijd gepaard gegaan met sommige duidelijke tekenen van de zegen van God. Zo was alles wat ik vond, dat ik kon doen „terug te trekken in de wildernis en bidden”.

In juni 1834 ontving Bernard de volgende brief van James Bourne in Londen:

„Geachte heer. Een half uur geleden dacht ik er nog niet aan om u al zo spoedig te schrijven, maar het horen van uw huidige beproevingen bracht mij er toe te bidden, dat als gij deel hebt aan het lijden van Gods kinderen, gij dat ook moogt hebben aan de vertroosting. Ik geloof, dat u geleid wordt om in godvruchtige eenvoud van God te smeken uw weg te banen en u te laten zien hoe gij moet gaan. Zo geloof ik, dat Hij de verborgenheid zal openbaren in een weg, die wij op geen enkele wijze kunnen voorzien. Misschien zal juist deze omstandigheid, die nu uw ondergang schijnt, door de hulp des Heeren kracht geven om te getuigen van de waarheid, waar u anders vermoedelijk geen kans gehad zou hebben om dit te doen. Mijn gebed voor u is, dat u gesterkt en bemoedigd mag worden om een duidelijk getuigenis te geven van de hoop die in u is en een schriftuurlijke grond voor uw stappen en dat u kracht mag vinden om de uitkomst aan de Heere over te laten en veel in gebed mag zijn om tot Zijn beschikking te mogen zijn.

Gironummer 359 7 667 t.n.v. de Vereniging „Het Zonnehuis” te Utrecht.

Gezien de hoge portokosten is het kopen van de kalender bij één van de plaatselijke verkoop - adressen aan te bevelen. Mocht u willen weten of er in uw woonplaats zo'n verkoopadres is, belt u dan eventjes het Verenigingsbureau: 030 - 71 49 27 toestel 11.

ORANJEKALENDER 1980

Met instemming van de Koninklijke Familie geeft Pro Juventute thans zijn 33e kalender uit.

Naar U wel zult weten verschijnt deze Oranjekalender ten bate van het werk voor jeugd en gezin. Onder het motto: GEEF DE JEUGD EEN KANS.

Verdere bijzonderheden met betrekking tot de ORANJEKALENDER 1980.

- Exclusief, want verscheidene foto's zijn „uit particulier bezit” en nog niet eerder gepubliceerd.
- Voor relaties in het buitenland komt er weer een Oranjekalender uit met een viertalig calendarium: Frans, Duits, Engels en Spaans. De onderschriften van de foto's zijn in het Engels.
- Verkrijgbaar bij alle Verenigingen Pro Juventute/Stichtingen voor Jeugd en Gezin en het landelijk besteladres à f 6,75 (verzendskosten f 2,25 extra):

Kalenderactie Pro Juventute - Postbus 7101 - 1007 JC Amsterdam - POSTGIRO 51 74 00 - telefoon 020/79 09 49.

VOOR DE JEUGD.

Beste jongelui !

De brief van Paulus aan Filemon. 51.

„Ik heb aan u geschreven, vertrouwen-
de op uwe gehoorzaamheid, en ik weet
dat gij doen zult ook boven hetgeen ik
zeg.”

Fil. :21

Wij hebben stilgestaan bij het woord „ver-
trouwen”.

Paulus vertrouwde Filemon. Dat is geen kleine zaak, wanneer men elkander ver-
trouwt, en ook vertrouwen kan.

Daar zou natuurlijk nog meer over te
schrijven zijn. Doch we moeten verder.

Een volgend woord wat mijn aandacht heeft
getrokken in dit boven afgeschreven vers, is
het woord „gehoorzamen”.

Paulus vertrouwde dat Filemon hem zou
gehoorzamen. Aan dat woord „gehoorza-
men” hangt nog al wat gewicht. Ja, „gewicht
!” Gewicht heeft met zwaarte maken. Dat
begrijpen jullie allemaal wel.

Misschien is het jullie niet aanstonds duide-
lijk waarom er aan het woord „gehoorza-
men” door Paulus gebruikt, zo veel gewicht

hangt, waarom we dit zo zwaar willen laten
wegen. Laat mij proberen het ook bij jullie te
laten wegen. We moeten het gewicht ge-
voelen, het moet ons drukken. We zijn
gewend om er doorgaans niet zo zwaar aan te
tillen. Dat doen we dan niet, dan alleen maar
tot onze eigen schade. Denk daar maar eens
goed over na.

Waarom weegt dat woord „gehoorzamen nu
zo zwaar ?

Jezus heeft eens tot Zijn discipelen gezegd:
„Wie u hoort, die hoort Mij, en wie u
verwerpt, die verwerpt Mij; en wie Mij
verwerpt, die verwerpt Dengene, Die Mij
gezonden heeft”. Luc. 10 : 16.

De discipelen van toen, waren de apostelen
van later. Zij zijn uitgezonden om het „Woord
des Heeren” te verkondigen. Tot die uitge-
zonden apostelen behoorde ook Paulus. De
woorden die Paulus gesproken en geschre-
ven heeft, zijn hem ingegeven door de
Heilige Geest. „.....maar de Heilige mensen
Gods, van de Heilig Geest gedreven zijnde,
hebben ze gesproken”. 2 Petr. 1 : 21 B. De
woorden van Paulus, aan Filemon geschre-
ven, waren met Goddelijk gezag bekleed. Als
Filemon daar geen gehoor aan geven zou, dan
zou hij daardoor God wederstaan. En dat is
natuurlijk een zeer ernstige zaak. Want
woorden van een mens wederstaan, dat kan
nog door de vingers gezien worden in
bepaalde omstandigheden. Maar als de
Woorden des Heeren wederstaan worden,

De kerkeraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk „Eben Haëzer” te Urk deelt met ontroering mede, dat de Heere na een langdurig ziekbed tot Zich genomen heeft zijn ambtsbroeder

KLAAS HOEKMAN

op de leeftijd van 68 jaar.

In dankbaarheid gedenken wij het vele werk dat hij als ouderling gedurende vele jaren met grote trouw en liefde heeft mogen verrichten.

De God van alle vertroosting zij de bedroefde familie bijzonder nabij.

Ps. 34 : 7 (Onber.)

Namens de kerkeraad:

Ds. A. Baars, praeses
G. Bakker, scriba

Urk, 9 oktober 1979.

dan kan God dat nooit straffeloos gedogen, Want dat is opstand tegen God, rebellie. En dat moet door God zwaar gestraft worden. Dat kan niet anders. God kan niet met Zich laten spotten. Dan zou Hij ophouden God te zijn.

De woorden die God spreekt, door middel van de apostelen moesten en moeten gehoorzaamd worden. Dat wil zeggen: Daar moet gehoor aan gegeven worden, die moeten worden gedaan, zonder meer!

Paulus vertrouwde dat Filemon dat doen zou. Ja, méér dan dat. „Ook boven hetgeen ik zeg”. Ook dat moeten we niet over het hoofd zien. Filemon was niet iemand, die als het op gehoorzamen aankwam, het niet zo nauw nam. B.v. door gehoorzaamheid te betonen voor 80%. Men doet het dan wel zo ongeveer, wat er geboden is, maar er mankeert toch ook nog wel wat aan. Neen, Filemon zou doen hetgeen bevolen was, ja, hij zou in het volbrengen van zijn plicht er zelfs boven uitgaan.

Waarom kon Paulus dat zo schrijven? Hij wist dat Filemon een man was, die door zegenade de Heere lief had. En liefde zoekt nooit zich er met een koopje van af te maken. Liefde wil altijd meer geven en meer doen, dan er eigenlijk gevraagd wordt. Liefde zoekt de Heere te behagen door te doen wat de Heere geboden heeft, door middel van Zijn knechten. Als dat „zoeken te behagen” er niet is, dan is er met de liefde iets niet in orde, om niet te zeggen dat er dan helemaal geen liefde is.

„Gehoorzamen” is dus eigenlijk een kwestie van liefde. Liefde tot God en tot de naaste. Dat is dan ook datgene wat God vraagt. Daarom hangt er aan dat woord „gehoorzamen” zo veel gewicht. Gevoelen jullie dat nu? Ja, gevoelen jullie dat nu? Weegt het op jullie harten? Want gehoorzamen” daar komt het ook voor ons op aan. God heeft ons Zijn Woord gegeven. De Bijbel is het Woord van God. Dat Woord kun je lezen. Dat Woord wordt nu gepredikt. En als dat getrouw gebeurt, dan vraagt het ook van ons zonder meer **gehoorzaamheid**. Wij moeten er niet naar luisteren om het daarna naast ons neer te leggen, om het voor kennisgeving aan te nemen. Want als we dat doen, dan wordt God daardoor op het allerhoogst beledigd. Hoe zou Hij dit straffeloos kunnen gedogen?

Stel je voor dat er een vader is, die zijn kinderen een opdracht geeft. Doch die kinderen doen net of ze niets horen, of vader

niets gezegd heeft. Ze laten die vader gewoon praten. Hij is eigenlijk niet meer dan „lucht” voor hen. Hoe zou een vader zo iets vinden? Een ieder, die nog redelijk bij zijn verstand is, zal zeggen: Dat kan hij natuurlijk niet nemen. Want als hij dat nam, dan zou hij zijn gezag laten ondermijnen. Ieder begrijpt dat. Je bent tenslotte vader, of je bent het niet. Je hebt nog wat te zeggen, of je hebt niets meer te zeggen.

Nu zijn er helaas vaders, die niets meer hebben te zeggen. Dat moet je zo nog al eens horen. De vader klaagt dan zijn nood en zegt: Ik heb niets meer te zeggen. Die kinderen van mij, die doen alles waar ze zelf zin in hebben. En of je ze al waarschuwt of niet, dat helpt allemaal niets. Ze gaan gewoon door. Zo iets is natuurlijk verschrikkelijk. En wat er op den duur van zulk een gezin terecht komt, dat kan een kind wel narekenen. Als er geen „gezag” meer is, dan loopt alles in de war. Dan krijg je alleen maar de chaos. Dat houdt je dan over.

Je kunt dat ook zien in de wereld. Het „gezag” is weg. De overheid, die Gods dienaar is, schrijft bepaalde regels voor! En als die niet worden nageleefd, dan gaat dit tot schade van het geheel. Je kunt dat in alle verbanden van het leven zien. De voorbeelden liggen voor het grijpen. De kranten staan er vol van. Geen gezag, geen orde, alleen de chaos.

Als de waarheid ten deze in menselijke verhoudingen, al zo duidelijk te zien is hoe is het dan in de verhouding tegenover God? De massa „gehoorzaamt” God niet. Men denkt niet aan Zijn Woord, om van „doen” helemaal maar niet te spreken. Dat is dan ook de oorzaak van de grote ellende, waaronder de wereld gebukt gaat. En de wereld ziet het niet en bekent het niet. Men gaat gewoon door, totdat God de ongerechtigheid niet langer zal kunnen gedogen. Dan is het afgelopen.

Inmiddels zal een ieder wel moeten zeggen, dat de lankmoedigheid van God erg groot is. Want als Hij werkelijk zou gaan betonen dat Hij God is-en dat zal Hij vroeg of laat doen-dan kan het oordeel niet anders dan vreselijk wezen.

Doch hoe is het nu met ons, en dan in onze verhouding tegenover de Heere? Want daar komt het tenslotte toch op aan. Paulus schreef omtrent Filemon: „Ik heb aan u geschreven, vertrouwend op uwe gehoorzaamheid, en ik weet dat gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg”.

Zou ik dat nu ook van jullie kunnen schrijven? „Vertrouwend op jullie gehoorzaamheid, en ik weet dat jullie doen zullen boven hetgeen ik zeg”. Het gaat tenslotte niet om mijn woorden, maar het gaat om de woorden van God. Die moet ik doorgeven. Doch worden nu deze door ons ook gehoorzaamd? Doen wij datgene wat God van ons vraagt? Doen wij nog meer dan dat? Of doen wij niets?

En als we dan nog proberen iets te doen, hoe doen we het dan? Doen wij het dan voor 100%, doen wij het met liefde, doen wij het met een overgegeven hart, omdat God het zo waard is? Ik stel maar wat vragen. Ik hoop echter dat jullie het „gewicht” zullen voelen, van datgene, waar het hier over gaat. Het gaat toch over het „gehoorzamen” aan het Woord van God? „Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der rammen” 1 Sam. 15 : 22b. Zo sprak de Heere eenmaal door Samuël tot Saul. En dat geldt vandaag nog.

Ongehoorzaamheid jegens het woord van God is het grootste kwaad dat zich denken laat. Wie daar achter komt, gaat zijn schuld

zien en de lankmoedigheid Gods bewonderen. Die krijgt ook genade van node. Want als de Heere naar onze ongehoorzaamheid zou handelen, het was van stonde aan afgelopen. Wij zouden niet langer kunnen leven.

En dat kan nu om dat God genadig is, en dat in Christus Jezus, Zijn Zoon. Wie dat verstaat gaat gehoorzaamheid leren. En dat is een les, waar men het hele leven niet in uitgestudeerd komt. Je krijgt er veel huiswerk door. Ik bedoel „hartewerk”. Sterkte!!! Jullie aller vriend

Ds. H. C. v.d. Ent.

JOH. CALVIJNSCHOOL VEENENDAAL

Aan de Joh. Calvijnsschool, uitgaande van de Vereniging tot het verstrekken van school-onderwijs op Reformatorische grondslag te Veenendaal wordt per 15 jan. 1980 óf zo spoedig mogelijk daarna gevraagd een

ONDERWIJZER (ES)

bevoegd voor j. Sollicitanten dienen de Reformatorische beginselen van harte te onderschrijven en bij voorkeur behoren tot de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland.

Sollicitaties dienen vóór 10 nov. a.s. gericht te worden aan de secretaris van het schoolbestuur, de heer A. Polder, Regentesselaan 58, 3905 GX Veenendaal.

Inlichtingen kunnen verkregen worden bij het h.d.s., de heer J. v. d. Brink, tel. 08385 - 13597 (school: 10.680)



Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

TERUG NAAR DE NATUUR

à f 12,50

(verzendskosten
inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

NIEUW!!!

De soorten vermagering, zenuwen en' vochtafdrijvend, nu ook in **tabletform**
Maandkuur f 15—

Drogisterij

SIKKING

Barvoetestraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 312882
Giro 190609

Uw adres voor al Uw theologische boeken, goede jeugdboeken, romans, studieboeken enz.

Boekhandel Noordermeer

Anjelierenstraat 43, Rijnsburg, tel. 01718-23063 bgg 22737.

Filiaal:

Bosplein 2, Katwijk aan Zee, tel. 01718-14410.

Voor schriftelijke bestellingen: Antwoordnummer 19, 2220 WD Rijnsburg (zonder postzegel)

Voor al Uw

★ **BOEKEN**

★ **BIJBELS en**

★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

„Repos Ailleurs”

Rustoord
U moet of wil er uit om even bij te komen of om wat aan te sterken...of omdat u wat meer aanspraak wenst? Bel dan eens Dribergen 03438-2466. Dieët geen bezwaar. Geen T.V. of radio.

HOTEL

**DREYEROORD -
OOSTERBEEK**

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

Voor bijbels, boeken en muziek

Is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad

Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

**Lindenberg's
boekhandel**

Slaak 4 - 8 (postbus 4209)

ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).



KINDEROGEN

TRANEN DROGEN

Door Uw hulp: Voedsel, kleding en onderwijs. Voor kinderen in Nicaragua, Guatemala, India, Haïti en andere landen.

U kunt zo'n kind financieel adopteren voor f 35,- per maand.

Opgeven bij: J. Slot, Rembrandtlaan 10, Doorn, Tel. 03430-4103